

ELABORAT ZAVRŠNOG RADA

MALOPRODAJNA BLAGAJNA

Mentor: Učenik Mirko Jambrošić, mag. ing. inf. et comm. techn. Noa Turk, 4.RT

Tehnička škola Čakovec Prosudbeni odbor za završni rad

Učenik: Noa Turk

Razred: 4.RT		
Školska godina: 2023./202	4.	
Obrazovno područje: raču	nalstvo	
Zanimanje: Tehničar za ra	ačunalstvo	
Naziv zadatka: MALOPR	ODAJNA BLAGAJNA	
-	apraviti rješenje blagajne. Rješ davanje na skladište), automati	
Učenik će se za konzultaci	je obratiti svojem mentoru.	
Zadatak zadan:	Rok predaje pisanog rada:	Predviđeni datum obrane:
Mentor:		
Mirko Jambrošić, mag. ing. i	inf. et comm. techn.	

Sadržaj

1. UVOD		6
2. GLAVNI	DIO	7
2.1. Teor	rijski dio	7
2.1.1.	Korišteni alati	7
2.1.2.	Zahtjevi aplikacije	8
2.1.3.	Sigurnost u aplikaciji	8
2.1.4.	Baza podataka	
2.1.5.	Budućnost aplikacije	10
2.2. Prak	tični dio	11
2.2.1.	Prijava u aplikaciju	11
2.2.2.	Glavno sučelje-blagajna	12
2.2.3.	Glavno sučelje-administracija	
2.2.3.1.	Administracija zaposlenika	13
2.2.3.2.	Administracija dobavljača	14
2.2.3.3.	Administracija proizvoda	15
2.2.3.4.	Administracija računa	
3. ZAKLJU	ČAK	
	ΓURA	
	LIKA	
	LTACIJSKI LIST	

1. UVOD

Softversko rješenje maloprodajna blagajna pruža vlasnicima tvrtki koje se koriste maloprodajnom blagajnom jednostavno i učinkovito upravljanje. Sve što je potrebno jest prijaviti se kao administrator pomoću sigurnosnog ključa, odnosno lozinke koju dobiva od distributera softvera.

Administrator ima potpunu kontrolu nad sustavom i može obavljati različite zadatke kako bi osigurao glatko funkcioniranje tvrtke. To uključuje dodavanje novih zaposlenika u sustav, upravljanje dobavljačima, izdavanje i storniranje računa te upravljanje stavkama na skladištu. Također, administrator ima mogućnost mijenjati informacije o proizvodima u sustavu.

Kada je riječ o izdavanju računa, korisnik ima pregledan popis dostupnih proizvoda. Odabir se vrši jednostavno, putem selekcije odgovarajućih identifikatora proizvoda, što olakšava proces naplate i smanjuje mogućnost grešaka.

U skladu s postavljenim zadatkom, izrađen je sustav za upravljanje, pregled i naplatu artikala za potrebe određenog poduzeća. Odlučeno je implementirati ovaj sustav koristeći Microsoft Visual Studio 2019, C# jezik, .NET Framework, XAMPP i MySQL bazu podataka.

Aplikacija je dizajnirana s više prozora (stranica), pružajući različite funkcionalnosti ovisno o korisničkoj ulozi. Glavne uloge u sustavu su administrator i zaposlenik.

Administrator ima mogućnost dodavanja novih artikala u sustav te im pridodaje ključne informacije poput naziva, opisa, cijene, barkoda i minimalno stanje na skladištu... Osim toga, administrator može upravljati postojećim artiklima, ažurirati njihove podatke te pratiti stanje zaliha.

Zaposlenik ima ovlasti za dodavanje količine artikala na zalihi te izdavanje računa kupcima. Prijavom putem podataka koje su dobili od administratora, zaposlenici mogu pristupiti funkcionalnostima aplikacije, uključujući izdavanje i pregledavanje računa, storniranje računa te označavanje statusa računa kao na čekanju, dovršene ili stornirano.

2. GLAVNI DIO

2.1. Teorijski dio

2.1.1. Korišteni alati

Pri izradi ovog softverskog rješenja korišteni su različiti alati i tehnologije kako bi osigurali njezinu funkcionalnost i učinkovitost. Kao glavno integrirano razvojno okruženje (IDE) korišteni je Microsoft Visual Studio 2019, koje je pružio bogat skup alata i podršku za razvoj aplikacija u C# jeziku. Za izgradnju aplikacije korišteni je C# jezik i .NET Framework kao osnovnu platformu. Za lokalno postavljanje servera i bazu podataka korišten je XAMPP platforma. XAMPP je besplatan i otvoren izvor koji omogućuje jednostavno postavljanje lokalnog servera z. Uz pomoć XAMPP-a pokrenuta je MySQL baza podataka i Apache web server, što je omogućilo pohranu podataka vezanih uz artikle, zalihe, korisnike i ostale relevantne informacije za funkcioniranje aplikacije. Za dizajniranje korisničkih sučelja i prototipiranje aplikacije korišten je alat Figma. Figma je omogućila izradu skica i prototipa korisničkog sučelja aplikacije "Blagajna", pružajući jasnu vizualizaciju funkcionalnosti i rasporeda elemenata sučelja.

Korištenje ovih alata omogućilo je učinkovit razvoj aplikacije "Blagajna", uz osiguranje stabilnosti, sigurnosti i intuitivnog korisničkog iskustva. Integracija alata omogućila je glatko funkcioniranje aplikacije i olakšala proces razvoja, testiranja i implementacije..



Slika 1. Alati korišteni u izradi aplikacije

2.1.2. Zahtjevi aplikacije

Pri izradi aplikacije "Blagajna" identificirani su određeni zahtjevi koji korisnicima omogućuju nesmetano korištenje aplikacije. Administrator za pokretanje aplikacije treba imati sigurnosni ključ (lozinku) koju dobiva od distributera softvera. Ostali zaposlenici dobivaju početnu lozinku od administratora. Ova lozinka osigurava pristup aplikaciji te omogućava identifikaciju i autorizaciju korisnika. Bez valjane lozinke, korisnik neće moći pristupiti funkcionalnostima aplikacije.

Osim toga, korisnik treba imati uspostavljenu vezu s bazom podataka. Za ispravno funkcioniranje aplikacije, potrebno je da korisnik ima aktivnu i stabilnu vezu s MySQL bazom podataka koja sadrži sve potrebne informacije o artiklima, zalihama, korisnicima i ostalim relevantnim podacima.

2.1.3. Sigurnost u aplikaciji

Kako bi se zaštitila sigurnost i stabilnost aplikacije, radi se provjera unosa podataka. Prilikom unosa podataka u određena polja provjerava se točnost podataka, npr. kad se unosi cijena proizvoda aplikacija ne prihvaća uneseni podatak koji nije broj te upozorava korisnika. Korisnik kao cijenu može unijeti samo broj (cijeli ili s decimalnim zarezom) bez drugih znakova. Prilikom prijave unesena se lozinka uspoređuje sa lozinkom koja je zapisana u bazi, ako nije, aplikacija će izbaciti grešku te upozoriti korisnika. Kako bi se zaštitio integritet aplikacije provodi se kriptiranje lozinke i taj se zapis upisuje u bazu.

2.1.4. Baza podataka

Za bazu je korišten MySQL tablice su kreirana prema uputama struke. To su:

prava → sadrži vrste prava
 pravo → spaja prava sa zapos

status → sadrži vrste statusa

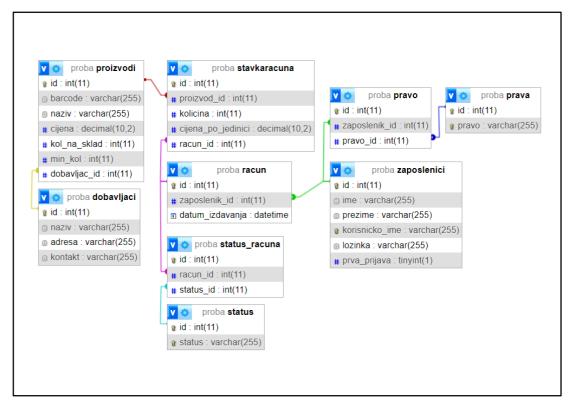
status_racuna → spaja račun sa statusom
 racun → sadrži podatke o računu

• stavkaracuna → sadrži podatke o proizvodu unutar jednog račun

proizvodi → sadrži podatke o proizvodu

dobavljaci → sadrži podatke dobavljača proizvoda

Baza je dizajnirana da jedan zaposlenik može imati više prava. Jedan račun može imati točno jednog izdavača (zaposlenika) te više stavka računa, jedan račun može imati jedan status jer je racun_id u tablici status_racuna postavljen da bude jedinstveni. Jedan dobavljač može imati više proizvoda a jedan proizvod može imati točno jednog dobavljača.



Slika 2. Baza podataka napravljena u MySQL

2.1.5. Budućnost aplikacije

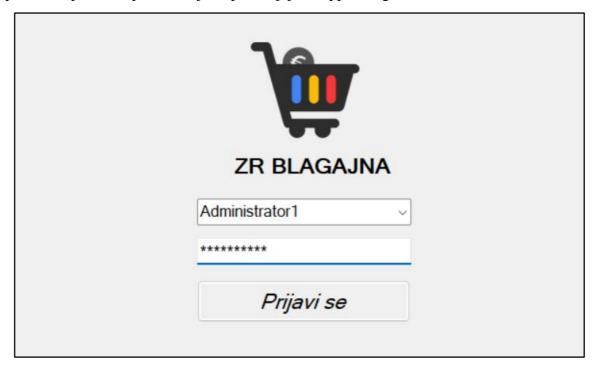
Aplikacija "Blagajna" otvara mnoge mogućnosti za daljnji razvoj i unaprjeđenje funkcionalnosti kako bi se još bolje prilagodila potrebama korisnika i povećala učinkovitost poslovanja. Neki od potencijalnih smjerova razvoja uključuju:

- Integracija printera za automatsko ispisivanje računa: Dodavanje mogućnosti spajanja printera omogućilo bi automatizirano ispisivanje računa nakon što su izdani.
- Mogućnost izdavanja R1 računa: Uvođenje mogućnosti izdavanja R1 računa korisnicima omogućilo bi prilagodbu aplikacije specifičnim zakonskim zahtjevima i potrebama određenih industrija. R1 računi su često potrebni za pravilno evidentiranje financijskih transakcija u skladu s poreznim propisima.
- Integracija skenera za učitavanje barkodova: Dodavanje mogućnosti spajanja skenera omogućilo bi korisnicima brzo i precizno učitavanje barkodova s proizvoda. Ovo bi olakšalo procese evidentiranja proizvoda u sustavu, smanjilo vrijeme potrebno za naplatu i smanjilo mogućnost pogrešaka pri unosu podataka.
- Korištenje kartica s popustima: Dodavanje podrške za korištenje kartica s popustima omogućilo bi korisnicima ostvarivanje različitih pogodnosti prilikom kupnje. Korisnici bi mogli koristiti svoje vjerne kupce kartice ili kupone za ostvarivanje popusta na određene proizvode ili usluge.
- Generiranje izvještaja o prodaji: Automatizirano generiranje izvještaja o prodaji omogućuje vlasnicima tvrtki brz pristup ključnim podacima o prodaji, što im pomaže u donošenju informiranih poslovnih odluka.

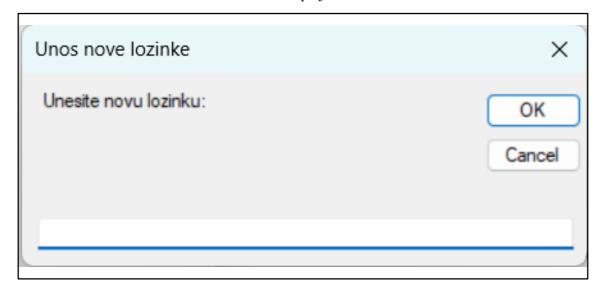
2.2. Praktični dio

2.2.1. Prijava u aplikaciju

Administrator i zaposlenici se prvi puta u sustav prijavljuju s dobivenom lozinkom od distributera softvera ili administratora. Kada se prvi puta prijave sustav ih pita za unos nove lozinke po želji te se tada lozinka kriptira i unosi u bazu. Potrebno se povezati s bazom podataka, postavke povezivanja se postavljaju u App.config datoteci.



Slika 3. Prikaz prijave u sustav



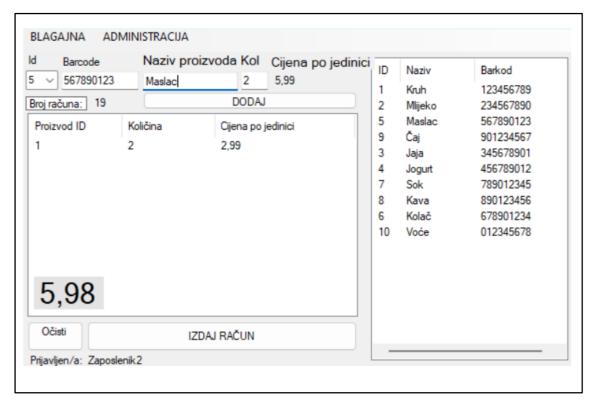
Slika 4. Promjena lozinke ako je prva prijava

```
<appSettings>
    <add key="Server" value="localhost" />
    <add key="Baza" value="blagajna" />
        <add key="Korisnik" value="korisnickoime" />
        <add key="Lozinka" value="lozinka" />
        </appSettings>
```

Primjer 1. Postavke za spajanje na bazu koje se trebaju konfigurirati u App.config

2.2.2. Glavno sučelje-blagajna

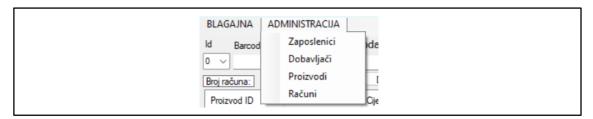
Korisnik kao prijavljeni zaposlenik može dodavati proizvode u račun prema potrebi te dodavati ili oduzeti količinu po potrebi.



Slika 5. Sučelje za izdavanje računa

2.2.3. Glavno sučelje-administracija

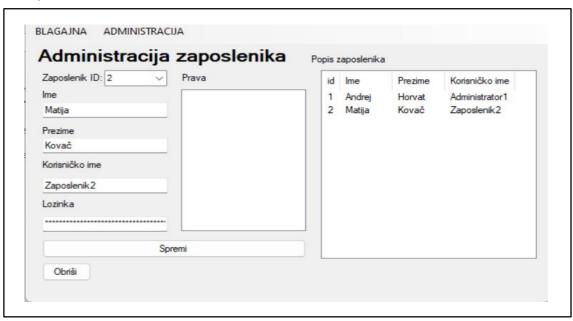
Korisnik ima li ovlasti ima pristup administraciji te dodavati i uređivati zaposlenike, dobavljače i proizvode te upravljati računima prema potrebi ili želji.



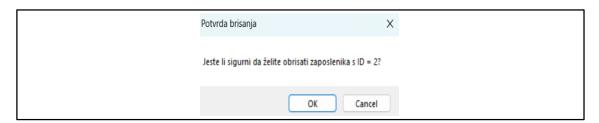
Slika 6. Izbornik administracijskih opcija

2.2.3.1. Administracija zaposlenika

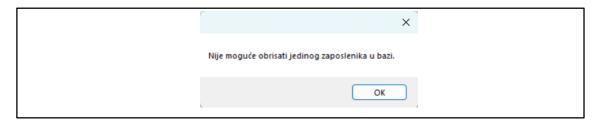
Zaposlenik prema potrebi može pregledati sve zaposlenike i odabrati zaposlenika kojeg želi urediti ili kreirati novog. Ako su uneseni potrebni podatci oni će se upisati u bazu potrebno je unijeti ime, prezime, korisničko ime i početnu lozinku... Također moguće je obrisati svakog zaposlenika ali ne i samog sebe (uvijek mora ostati barem jedan zaposlenik u bazi).



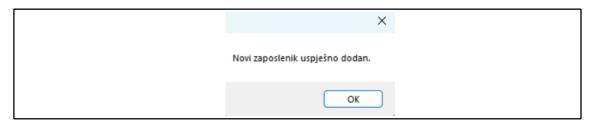
Slika 7. Sučelje za administraciju zaposlenika



Slika 8. Potvrda brisanja zaposlenika



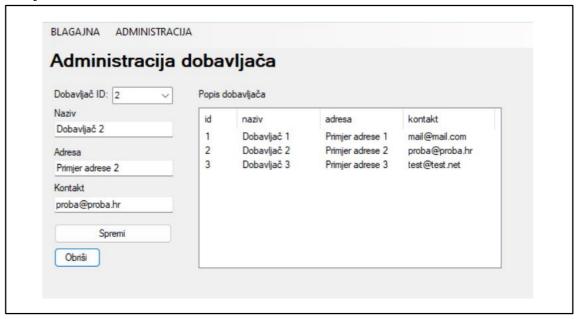
Slika 9. Poruka o odbijenom brisanju



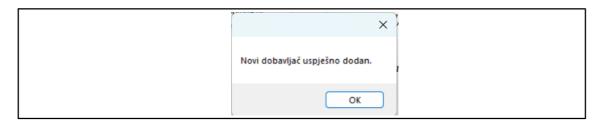
Slika 10. Poruka o uspješnom kreiranju zaposlenika

2.2.3.2. Administracija dobavljača

Zaposlenik prema potrebi može pregledati sve dobavljače i odabrati dobavljača kojeg želi urediti ili kreirati novog. Administrator može dodati dobavljače ili ih urediti, ako administrator želi obrisati određenog dobavljača dolazi poruka koja ga pita je li siguran da želi obrisati dobavljača, ako ga obriše tada se proizvodi više neće moći naručiti od tog dobavljača.



Slika 11. Sučelje za administraciju dobavljača



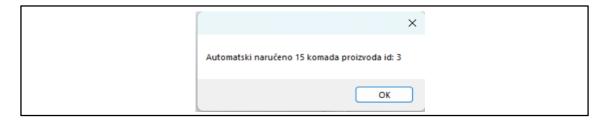
Slika 12. Poruka o uspješno dodanom dobavljaču

2.2.3.3. Administracija proizvoda

Zaposlenik prema potrebi može odabrati te urediti ili obrisati odabrani proizvod ili kreirati novi proizvod. Zaposlenik na administraciji proizvoda može postaviti novo stanje na zalihi ili smanjiti ili povećati količinu za jedan. Proizvodi se naručuju automatski kada zaposlenik doda određeni proizvod u neki račun i stanje na zalihi padne ispod minimalne količine ili se u administraciji proizvoda postavi količina na skladištu manja od minimalne količine. Za automatsko naručivanje koristi se logika u metodi NaruciProizvod (Primjer 2).

Administracij	a proizvoda
Proizvod ID: Barcode 234567890	Kol. na skladištu 30 +1 -1
Naziv	Min. količina
Mlijeko	5
Cijena	Dobavljač ID: 1
3,49	
	Spremi

Slika 13. Sučelje za administraciju proizvoda



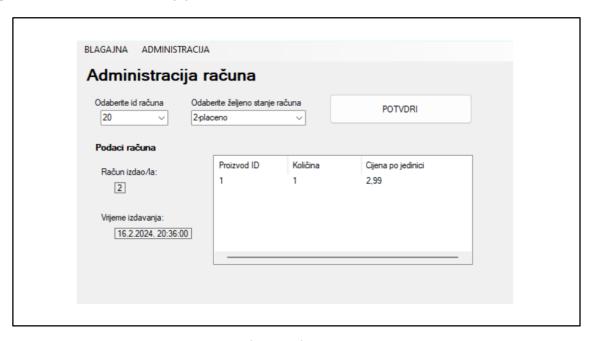
Slika 14. Poruka o automatsko naručenim proizvodima

```
private void NaruciProizvod(int proizvodId){
            try{
                int razlika = 0;
                int novoStanje = 0;
                using (MySqlConnection veza = new
MySqlConnection(upraviteljBazom.VezaNaBazu))
                    veza.Open();
                    string sqlDohvatiKolicine = "SELECT kol_na_sklad, min_kol FROM
Proizvodi WHERE id = @proizvodId";
                    using (MySqlCommand dohvatiKolicine = new
MySqlCommand(sqlDohvatiKolicine, veza))
                        dohvatiKolicine.Parameters.AddWithValue("@proizvodId",
proizvodId);
                        using (MySqlDataReader reader =
dohvatiKolicine.ExecuteReader())
                            if (reader.Read())
                            {
                                int trenutnaKolicina =
reader.GetInt32("kol_na_sklad");
                                int minKolicina = reader.GetInt32("min_kol");
                                if (trenutnaKolicina < minKolicina)</pre>
                                     razlika = (int)(2 * minKolicina) -
trenutnaKolicina;
                                     novoStanje = trenutnaKolicina + razlika;
                                }
                            }
                        }
                    }
                    if (razlika > 0)
                        MessageBox.Show($"Automatski naručeno {razlika} komada
proizvoda id: {proizvodId}");
                        string sqlAzurirajSkladiste = "UPDATE Proizvodi SET
kol_na_sklad = @novoStanje WHERE id = @proizvodId";
                        using (MySqlCommand azurirajSkladiste = new
MySqlCommand(sqlAzurirajSkladiste, veza))
azurirajSkladiste.Parameters.AddWithValue("@novoStanje", novoStanje);
azurirajSkladiste.Parameters.AddWithValue("@proizvodId", proizvodId);
                            azurirajSkladiste.ExecuteNonQuery();
                        }
                    }
                }
            }
            catch (Exception ex)
                MessageBox.Show($"Greška prilikom automatskog naručivanja
proizvoda: {ex.Message}");}}
```

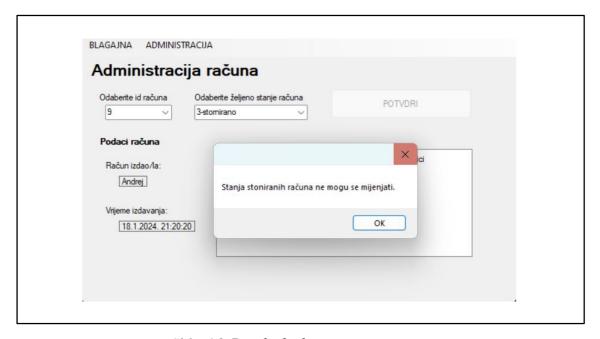
Primjer 2. Logika koja automatski naruči proizvod

2.2.3.4. Administracija računa

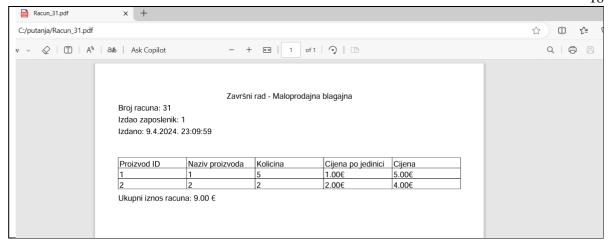
Zaposlenik može odabrati račun te pregledati, i urediti stanje računa (čekanje, plaćeno, stornirano, odbačeno). Za svaki odabrani račun generira se pdf datoteka sa nazivom Račun_ID. ID je ID odabranog računa. Računi na čekanju nisu izdani i mogu se mijenjati. Svaki račun zaposlenik može stornirati ali stornirani račun ne može se mijenjati. Kada zaposlenik stornira račun, stanje količine proizvoda vrati se za iznos koji je bio oduzeti.



Slika 15. Sučelje za administraciju računa



Slika 16. Poruka kod storniranog računa



Slika 17. Prikaz odabranog računa u pdf datoteci

```
private void OtvoriPDF(int racunId)
{
    string putanja = "C:\\putanja\\";
    string nazivDatoteke = "Racun_" + racunId + ".pdf";
    if (File.Exists(putanja + nazivDatoteke))
    {
        Process.Start(putanja + nazivDatoteke);
    }
    else
    {
        GenerirajPDF(racunId);
        Process.Start(putanja + nazivDatoteke);
    }
}
```

Primjer 3. Logika koja otvara generirani pdf računa

```
private void GenerirajPDF(int racunId)
{
     string putanja = "C:\\putanja\\";
     string nazivDatoteke = "Racun_" + racunId + ".pdf";
     Document doc = new Document();
     PdfWriter.GetInstance(doc, new FileStream(putanja + nazivDatoteke,
FileMode.Create));
    doc.Open();
     Paragraph naslov = new Paragraph("Završni rad - Maloprodajna blagajna");
     naslov.Alignment = Element.ALIGN_CENTER;
     doc.Add(naslov);
     Paragraph infoRacun = new Paragraph($"Broj racuna: {racunId}");
     doc.Add(infoRacun);
     decimal ukupniIznos = 0;
    try
     {
         using (MySqlConnection veza = new
MySqlConnection(upraviteljBazom.VezaNaBazu))
         {
             veza.Open();
             // Dohvati id zaposlenika koji je izdao račun iz tablice racun
             string sqlDohvatiZaposlenika = "SELECT zaposlenik_id,
datum_izdavanja FROM Racun WHERE id = @racun_id";
             using (MySqlCommand dohvatiZaposlenika = new
MySqlCommand(sqlDohvatiZaposlenika, veza))
```

```
dohvatiZaposlenika.Parameters.AddWithValue("@racun_id",
racunId);
                 using (MySqlDataReader reader =
dohvatiZaposlenika.ExecuteReader())
                     if (reader.Read())
                         int zaposlenik_id = reader.GetInt32("zaposlenik_id");
                         DateTime datum_izdavanja =
reader.GetDateTime("datum_izdavanja");
                         Paragraph infoRacun2 = new Paragraph($"Izdao
zaposlenik: {zaposlenik_id}");
                         doc.Add(infoRacun2);
                         Paragraph infoRacun3 = new Paragraph($"Izdano:
{datum_izdavanja}");
                         doc.Add(infoRacun3);
                     }
                 }
             }
             // Dodavanje zaglavlje tablice
             PdfPTable tablica = new PdfPTable(5);
             tablica.WidthPercentage = 100;
             tablica.AddCell("Proizvod ID");
             tablica.AddCell("Naziv proizvoda");
             tablica.AddCell("Kolicina");
             tablica.AddCell("Cijena po jedinici");
             tablica.AddCell("Cijena");
             // Dohvati stavke računa iz baze podataka i izračunaj ukupni
iznos
             string sqlUpit = "SELECT sr.proizvod_id, p.naziv, sr.kolicina,
sr.cijena_po_jedinici " +
                              "FROM StavkaRacuna sr " +
                              "INNER JOIN Proizvodi p ON sr.proizvod_id = p.id
                              "WHERE sr.racun_id = @racunId";
             using (MySqlCommand naredba = new MySqlCommand(sqlUpit, veza))
                 naredba.Parameters.AddWithValue("@racunId", racunId);
                 using (MySqlDataReader reader = naredba.ExecuteReader())
                     while (reader.Read())
                         tablica.AddCell(reader["proizvod_id"].ToString());
                         tablica.AddCell(reader["naziv"].ToString());
                         tablica.AddCell(reader["kolicina"].ToString());
tablica.AddCell(reader["cijena_po_jedinici"].ToString()+"€");
                         // Izračuna ukupni iznos za svaku stavku i dodaj ga
na ukupni iznos računa
                         decimal cijenaPoJedinici =
reader.GetDecimal("cijena_po_jedinici");
                         int kolicina = reader.GetInt32("kolicina");
                         decimal iznosStavke = cijenaPoJedinici * kolicina;
                         tablica.AddCell(iznosStavke.ToString() + "€");
                         ukupniIznos += iznosStavke;
                     }
                 }
             }
             doc.Add(new Chunk("\n"));
             doc.Add(tablica);
             Paragraph ukupniIznosParagraf = new Paragraph($"Ukupni iznos
racuna: {ukupniIznos} €");
             doc.Add(ukupniIznosParagraf);
```

```
}
catch (Exception ex)
{
    MessageBox.Show($"Greška: {ex.Message}");
}

doc.Close();
MessageBox.Show("PDF generiran.");
}
```

Primjer 4. Logika koja generira pdf datoteku računa

3. ZAKLJUČAK

Ovaj projekt predstavlja simulaciju maloprodajne blagajne koja omogućuje upravljanje zaposlenicima, dobavljačima, proizvodima te računima. Razvojem ovog projekta, stekao sam dragocjeno iskustvo i znanje o programiranju desktop aplikacija.

Sustavom komunikacije između različitih formi aplikacije, povezivanjem s bazom podataka te implementacijom klasa postignuta je željena funkcionalnost.

4. LITERATURA

Fajković, Saša Programski jezik C# & Windows Forms 2014 https://carpediem.hr/wp-content/uploads/2021/10/C-programiranje.pdf (pristupljeno 15.5.2024.)

https://stackoverflow.com/questions/5420491/c-sharp-can-i-make-an-sqlconnection-public-and-refer-to-it-from-other-forms (pristupljeno 15.5.2024.)

https://www.w3schools.com/cs/index.php (pristupljeno 15.5.2024.)

https://learn.microsoft.com/en-us/dotnet/csharp/programming-guide/ (pristupljeno 15.5.2024.)

https://www.w3schools.com/sql/default.asp (pristupljeno 15.5.2024.)

https://www.w3schools.com/mysql/default.asp (pristupljeno 15.5.2024.)

5. POPIS SLIKA

Slika 1. Alati korišteni u izradi aplikacije	7
Slika 2. Baza podataka napravljena u MySQL	9
Slika 3. Prikaz prijave u sustav	11
Slika 4. Promjena lozinke ako je prva prijava	11
Primjer 1. Postavke za spajanje na bazu koje se trebaju konfigurirati u App.config	11
Slika 5. Sučelje za izdavanje računa	12
Slika 6. Izbornik administracijskih opcija	12
Slika 7. Sučelje za administraciju zaposlenika	13
Slika 8. Potvrda brisanja zaposlenika	13
Slika 9. Poruka o odbijenom brisanju	13
Slika 10. Poruka o uspješnom kreiranju zaposlenika	13
Slika 11. Sučelje za administraciju dobavljača	14
Slika 12. Poruka o uspješno dodanom dobavljaču	14
Slika 13. Sučelje za administraciju proizvoda	15
Slika 14. Poruka o automatsko naručenim proizvodima	15
Primjer 2. Logika koja automatski naruči proizvod	16
Slika 15. Sučelje za administraciju računa	17
Slika 16. Poruka kod storniranog računa	17
Slika 17. Prikaz odabranog računa u pdf datoteci	18
Primjer 3. Logika koja otvara generirani pdf računa	18
Primjer 4. Logika koja generira pdf datoteku računa	20

Tehnička škola Čakovec

KONZULTACIJSKI LIST IZRADE ZAVRŠNOG RADA

Ime i prezime učenika: Noa Turk

Razred: 4.

Program - zanimanje: <u>Tehničar za računalstvo</u>

Mentor: Mirko Jambrošić, mag. ing. inf. et comm. techn.

R. br.	DATUM KONZULTACIJE	SADRŽAJ RADA	POTPIS MENTORA
1.	5.11.2023.	Rasprava o strukturi baze podataka.	
2.	15.12.2023.	Pregled logike funkcioniranja aplikacije.	
3.	14.2.2024.	Prikaz prve verzije aplikacije i rasprava o poboljšanjima.	
4.	16.2.2024.	Rasprava i pregled elaborata.	
5.	17.4.2024.	Predaja završne verzije aplikacije. Savjeti oko izrade elaborata završnog rada.	
6.	16.5.2024.	Pregled završne verzije elaborata.	

Zuvism ruu o	DA / NE
	(potpis mentora)